

tror jeg ikke, det vilde komme helt ubejlejligt, om man nægtede en Del af Beløbet, saaledes at der ikke blev afholdt noget Skolemøde af Lærere i 1914. Jeg mener, der er Grund til at feste i Anledning af Skoleloven af 1814, men det er ikke Lærerne, som skal gaa i Spidsen for disse Festiviteter, det bør være Befolkningen i Almindelighed, særlig Landbefolkningen, og jeg synes, at Lærerne efter den hele Stilling ogsaa i dette Stykke kunde være henviste til at dele Jubilæumsglæden med den øvrige Befolkning og paa lige Fod med den.

Sagen er, at Lærerne er ikke i Almindelighed i særlig godt Humør, og det er § 8 i Lønningsloven af 1908, den saakaldte Afskedigelsesparagraf, der er Skyld deri. Allerede i Loven af 1814 havde man Regler om, hvorledes man kunde blive af med en uduelig Lærer — det hed for Resten ikke den Gang en uduelig Lærer, men en Lærer, som havde udvist en haard og vilkaarlig Adfærd. Saa kunde Forældre, Værger eller Husbond i dette som i andre Tilfælde, hvor de maatte finde sig beføjet til Anker over Læreren, henvende sig til Stedets Skolekommission, som efter at have undersøgt Klagens Rigtighed skulde drage Omsorg for, „at Skolelæreren, *saafremt han findes skyldig*, vorder straffet med Irettesættelse, Mulkt eller Afsættelse efter Omstændighederne“. Det er muligt, og jeg tror, det er rigtigt, at der var Misfornøjelse med denne Paragraf. Befolkningen havde ikke tilstrækkelige Midler til at blive af med en efterladende, uduelig eller brutal Lærer, og saadanne Midler mener jeg, man skal indrømme Befolkningen. Man gik derfor over til i Lov af 24. Marts 1899 § 18 at bestemme, at naar Skolekommissionen og Kommunalbestyrelsen skønner, „at en Lærer eller Lærerinde ikke gør Fyldest i sin Stilling, er Kommunalbestyrelsen berettiget til at gøre Indstilling til Skoledirektionen om hans Afskedigelse. Spørgsmaalet herom bliver da af Skoledirektionen at indstille til Ministeren, der afgør, om Sagen skal forfølges og i saa Tilfælde, om Læreren skal afskediges eller kun forpligtes til at holde Hjælpeleer. Ingen Afskedigelse med Pension kan finde Sted, før der er indhentet Erklæring fra vedkommende Skoleraad“. Det hedder i denne Lov: Den Lærer, som ikke gør Fyldest i sin Stilling, kan indstilles til Afskedigelse. Men heller ikke det fandt man tilstrækkeligt, og det kan ogsaa være, at det ikke var det, og at Befolkningen maa

have stærkere Midler i Hænde til at blive en Lærer, som ikke passer den, kvit, naar han paa en eller anden Maade er Skyld i de uheldige Forhold. Saa vedtog man i 1908 en anden Bestemmelse, som gaar ud paa, at naar Skolekommissionen eller Kommunalbestyrelsen ønsker „en i Kommunen fast ansat Lærer eller Lærerinde fjernet fra sit Embede, fordi den paagældende er kommen i et saadant Misforhold til sin Stilling som Lærer, at Udbyttet af Skolens Virksomhed derved i væsentlig Grad forringes“, afholder de kommunale Myndigheder et Fællesmøde om Sagen. Der er meget detailleret beskrevet de forskellige Møder, som skal afholdes, og naar endelig Kommunalbestyrelsen og Skolekommissionen hver for sig med tre Fjerdedels Majoritet er enige om at indstille vedkommende Lærer til Afskedigelse, skal Ministeren afskedige ham, dog saaledes, at Ministeren har Lov at sende Sagen tilbage og give en Respit af 6 Uger. Men hvis disse Myndigheder, efter at forskellige Møder igen er afholdte, fastholder, at Læreren skal afskediges, skal han afskediges med den ham tilkommende Pension.

Hvad vil nu det sige, at en Lærer er kommet i et saadant Misforhold til sin Stilling som Lærer, at Udbyttet af Skolens Virksomhed derved i væsentlig Grad forringes? Jeg skal villigt indrømme, at i Regelen er vedkommende Lærer eller Lærerinde skyldige, naar der kommer et saadant Misforhold til Stede, men det er ikke aldeles umuligt, at en Lærer eller Lærerinde uden egen Skyld kan komme i et saadant Misforhold til sin Stilling, at Udbyttet af hans eller hendes Undervisning i væsentlig Grad forringes. Bestemmelserne i Loven af 27. Maj 1908 § 8 giver derfor i Virkeligheden ikke Lærerne tilstrækkelig Betyngelse mod en uretfærdig Afskedigelse. Man har fra Lærernes Side ønsket en Appellinstans, og der er ogsaa udtalt Ønsket om, at man maatte gaa til de almindelige Domstole, saaledes at disse maatte have Lov at skønne over, hvorvidt den paagældende Lærer eller Lærerinde var Skyld i Misforholdet, og i bekræftende Fald skal Afskedigelsen opretholdes. Man kan gaa forskellige Veje. Vil man endelig sikre Kommunen, at det, naar de paagældende Skoleautoriteter er enige om, at de vil af med Læreren, i alle Tilfælde sker, kunde man gaa den Vej at gøre Kommunen økonomisk ansvarlig, i alt Fald delvis økonomisk ansvarlig. Thi det er haardt, at en Lærer eller Lærerinde, som mener, at de er komne i et saadant Misforhold uden